

Цілитель механічних сердець

Саме так можна назвати героя нашої розповіді з трохи незвичним прізвиськом, що має наголос на першому складі, – дільничного інспектора прикордонної служби ВПС «Верховина Бистра» старшого сержанта Івана Чуму. За особисту мужність і героїзм, проявлені у зоні АТО, Президент України нагородив його орденом «За мужність» III ступеня.

5
стор.

Таврійська дилема

Сьогодні у Росії активно мусується тема законності та доцільності передачі 1954 року Криму з РРФСР до радянської України. Мовляв, відомий волонтерист Микита Хрущов подарував Кримську область і при цьому не запитав думки населення. Але, можливо, все ж варто згадати уроки історії та поглянути при цьому на карту.

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ

№ 42 (5440)

7 листопада 2014 року

ГАЗЕТА ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Заснована у 1943 році

Орієнтир для волонтера

Сьогодні у полум'ї війни народжується Герой нашого часу – боєць АТО. А поряд із цим безстрашним солдатом виринає ще одна постать. Часто він не називає свого імені, проте саме його внесок у справу захисту Вітчизни важко переоцінити. Це український Волонтер. Саме завдяки йому наші вояки більш захищені від куль сучасним екіпіруванням, нагодовані українським салом, а холодної ночі їх зігрівають подаровані благодійниками печі. В одну мить волонтерський рух в Україні переріс із поодиноких благодійних пожертвувань у загальнонаціональний рух. Тож цілком логічним стало створення у прикордонному відомстві Робочої групи із взаємодії з волонтерами та волонтерськими організаціями. Чим займається новостворений підрозділ розповідає його керівник – начальник управління по роботі з персоналом Департаменту кадрового забезпечення та роботи з персоналом АДПСУ генерал-майор Артур Король.

4
стор.

НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

НАТО: усвідомити очевидне

На тлі анексії Криму, війни на Донбасі та постійних провокацій Росії на кордонах країн Альянсу страх перед «російським ведмедем» наклав усю Східну Європу. Це змусило натівських генералів не лише суттєво переглянути графік військових навчань блоку, але й відкрито заговорити про готовність до застосування військової сили, якщо з'явиться така потреба.

7
стор.

ЗА МИНУЛИЙ ТИЖДЕНЬ

Державний кордон України перетнуло
1,39 млн. > **353** тис.
осіб > транспортних засобів

Затримано за незаконне перетинання кордону **16** осіб > з них **4** незаконні мігранти

Вилучено **9** од. зброї > **7** од. боєприпасів

Затримано товарів і вантажів, що незаконно переміщувалися через державний кордон, на **1,5** млн. грн.

КОРОТКО ПРО ГОЛОВНЕ

■ Другий етап люстрації

10 листопада розпочинається другий етап очищення влади. Про це на засіданні Кабінету Міністрів повідомив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк. Він нагадав, що вже відбулася перша хвиля звільнення високопосадовців на виконання закону про очищення влади: «Тепер друга хвиля — по всіх органах державної влади і управління, в тому числі правоохоронних органах». Арсеній Яценюк повідомив, що невдовзі буде створено відповідні комісії, проведені перевірки, за результатами яких — прийняті рішення про звільнення з органів державної влади й правоохоронної системи осіб, які підпадають під дію закону України про очищення влади.

Андрій КУЧЕРОВ

■ За квитком — на пошту

Національний оператор поштового зв'язку «Укрпошта» впровадив продаж електронних залізничних квитків. Цей квиток є повноцінним перевізним документом та, на відміну від маршрут-квитанції, не потребує обміну в касах вокзалу. Е-квиток надає пасажирові ті ж самі права, що і його паперовий аналог. Завдяки QR-коду електронний посадочний документ містить всю необхідну інформацію про пасажера, що зберігається в електронній базі даних. Крім того, електронний квиток як повноцінний проїзний документ має статус звітного розрахункового документа (фіскального чека), який можна використати для звітування перед бухгалтерією про службове відрядження та отримання компенсації за проїзд. За інформацією «Укрзалізниця», на сьогодні електронний квиток впроваджено у 97% потягів міжміського сполучення України. В Європі, наприклад, звичайні квитки в касах становлять лише десятку частину від загальної кількості проїзних документів.

Олена ТАЩИЛІНА

■ Виплати сім'ям загиблих зрівняють

Кабінет Міністрів України прирівняв виплати при втраті годувальника для сімей працівників правоохоронних органів, які загинули у зоні АТО, до виплат родинам загиблих військовослужбовців Збройних Сил України. Ці виплати становитимуть 609 тисяч гривень. Про це повідомив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк на засіданні Уряду. Зараз виплата сім'ям загиблих військовослужбовців становить 609 тисяч гривень, сім'ям працівників правоохоронних органів — 150 тисяч гривень. «Сьогодні ми приймаємо рішення, щоб виплати були в усіх однакові — 609 тисяч гривень». Усвідомлюю, що грошима людське горе не можна залагодити, але це обов'язок держави перед родинами», — підкреслив Глава Уряду.

Світлана ДЕЙЧУК

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Обороздатності — пріоритет

Днями за ініціативи Президента України Петра Порошенка відбулося засідання Ради національної безпеки і оборони України. Відкриваючи його, Глава Держави зазначив, що країна розглядає вирішення проблем на Сході виключно мирним шляхом і буде відповідально ставитися до виконання Мінських домовленостей, проте готуватиметься до рішучих дій на випадок негативного сценарію.

Андрій КУЧЕРОВ

Така реакція керівництва держави цілком логічна: після псевдовиборів, які «відбулися» на окупованих бойовиками територіях, загострилася ситуація на лінії розмежування. З іншого боку, Росія на офіційному рівні робить заяви щодо легітимізації ватажків терористів, намагаючись юридично закріпити псевдостатуси неіснуючих республік. Як додатковий аргумент, Росія, за інформацією багатьох джерел, активізувала роботу щодо переправлення військової техніки у контрольовані екстремістами райони. А за свідченням місцевих жителів, російські інструктори прямо на Донбасі вчать найманців військової справи.

Тому, згідно з рішенням РНБО, Кабінету Міністрів, зокрема, доручено невідкладно переглянути порядок комплектування Збройних Сил України та інших, утворених відповідно до законів України, військових формувань особовим складом, сформованим на добровільній основі, передбачивши, зокрема, укладання короткострокових контрактів на проходження військової служби. Також Уряд має

вжити заходів щодо відновлення початкової військової підготовки у загальноосвітніх навчальних закладах.

Кабінету Міністрів також доручено у місячний строк опрацювати питання формування оптимальної моделі забезпечення безпеки України, зокрема, щодо укладання багатостороннього міжнародного договору або двосторонніх міжнародних договорів України з іншими державами про надання Україні дієвих гарантій безпеки для захисту її суверенітету і територіальної цілісності.

У фінансовій сфері сектору безпеки і оборони Уряду доручено невідкладно доопрацювати проект Державного бюджету України на 2015 рік, передбачивши пріоритетність фінансування оборонних програм. Зокрема, передбачається фінансування потреб національної оборони на рівні не менше 3% ВВП на рік. Кабміну також доручено опрацювати питання розширення виробництва товарів військового призначення для модернізації оборонно-промислового комплексу.

Коментуючи ці рішення Президент України заявив: «Ми здатні захистити нашу державу». Крім того, він повідомив, що як Верховний Головнокомандувач

дав відповідні доручення начальнику Генерального штабу та міністру оборони. «Сьогодні сформовані декілька нових частин і з'єднань, які дозволять вже зараз перекрити можливі наступні в напрямках Маріуполя—Бердянська, Харкова і північніше Луганська та Дніпропетровської області», — заявив Петро Порошенко.

Крім того, за словами Глави Держави, план зі спорудження фортифікаційних споруд першої, другої і третьої лінії чітко виконується. «Забезпечення наших Збройних Сил новітньою технікою — як наступальною, так і розвідувальною, й системами управління вогнем триває достатньо ефективно», — додав Петро Порошенко.

Другий блок питань стосувався долі Закону «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей». Петро Порошенко повідомив, що запропонує РНБО розглянути питання про внесення до Верховної Ради подання щодо скасування дії цього законодавчого акту. Коментуючи своє рішення він зазначив, що цей Закон дався нам дуже нелегко. Але Україна продемонструвала своє надзвичайно відповідальне ставлення до Мінських домовленос-

тей, продемонструвала всьому світу рішучість і налаштованість на мирний діалог. Цей Закон допоміг нам зупинити агресію і не дати нікому жодного приводу для того, щоб звинувачувати Україну у відході від мирного процесу, відході від пропозиції щодо політичного діалогу.

Президент України підкреслив, що скасування даного Закону не означає відхід від Мінських домовленостей. За його словами, Київ буде готовий прийняти новий Закон за таких умов: стійкого припинення вогню, відведення військ від лінії зіткнення, чіткої демаркації лінії зіткнення, яка зафіксована 5 вересня у Мінському протоколі, звільнення всіх заручників, в тому числі й тих, хто незаконно утримується на території Російської Федерації, а також за умов скасування незаконного виборчого фарсу від 2 листопада.

Того ж дня Глава Держави своїм Указом увів в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 вересня «Про комплекс заходів щодо зміцнення обороноздатності держави та пропозиції до проекту Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» по статтях, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки і оборони України».

ДЕРЖАВНІ НАГОРОДИ

Орден Героїв Небесної Сотні

Президент Петро Порошенко своїм Указом від 3 листопада затвердив Статут і малюнок ордена Героїв Небесної Сотні.

Василь ДРОЗДОВ

Згідно зі Статутом, орденом Героїв Небесної Сотні відзначаються особи за громадянську мужність, патріотизм, відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, активну благодійну, гуманістичну, громадську діяльність в Україні, самовіддане служіння Українському народу, виявлені під час Революції гідності (листопад 2013 року — лютий 2014 року), інших подій, пов'язаних із захистом незалежності, суверенітету і територіальної цілісності України.

Орденом Героїв Небесної Сотні нагороджуються громадяни України, іноземці та особи без громадянства. Нагороджен-

ня провадиться указом Президента. Орден дається тільки один раз.

Нагороджений орденом Героїв Небесної Сотні іменується лицарем ордена Героїв Небесної Сотні.

Девіз ордена Героїв Небесної Сотні: «Свобода та Гідність».

Знак ордена виготовляється зі срібла і має форму прямого рівностороннього хреста. Хрест покритий напівпрозорою блакитною емаллю, зі срібною облямівкою по периметру. У центрі хреста — зображення небесного воїна в обладунках з мечем та щитом, які нагадують саморобні предмети спорядження учасників Революції гідності. На зворотному боці знаку ордена розміщений напис «СВОБОДА ТА ГІДНІСТЬ» та вигравіюваний номер знаку.

МІГРАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Біометричні термінали

У рамках виконання Україною плану з підготовки до спрощення візового режиму з ЄС, Уряд України виділяє 150 мільйонів гривень на придбання понад 600 терміналів для видачі біометричних паспортів.

Олена ТАЩИЛІНА

Про це повідомив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк на засіданні Уряду. Також він підкреслив, що Уряд України очікує на прибуття наступної місії Європейського Союзу щодо перевірки виконання Україною плану з підготовки до спрощення візового режиму з ЄС.

Прем'єр-міністр зазначив, що мав із цього питання розмову з тодішнім головою Європейської Комісії Жозе Мануелом Баррозу: «Хотів би ще раз подякувати пану Баррозу за ту роботу,

яку ми провели разом. Це було десять років активної європейської праці».

Арсеній Яценюк підкреслив, що незадоволений тим, як Державна міграційна служба виконує доручення Уряду щодо запровадження видачі біометричних паспортів: «35 тисяч паспортів на місяць — це означає черги в кожній області для отримання паспорта. Уряд України приймає рішення про виділення 150 мільйонів гривень на придбання понад 600 терміналів для видачі біометричних паспортів. У нас є 2 місяці. Фактично в кожному районі ми поставимо відповідний термінал, і до кінця січня система повинна працювати».

АКТУАЛЬНО

Маршрутом Крим – Україна

Наразі півострів Крим – це тимчасово окупована Росією територія. У зв'язку з цим на рівні керівництва України прийнято низку законодавчих ініціатив, виконавцем яких у межах своєї компетенції є й Державна прикордонна служба. Тож про перетин адміністративного кордону з півостровом, проблемні питання в цьому напрямку та що робить прикордонне відомство, аби цих проблем уникнути розповів під час прес-конференції начальник управління прикордонного контролю та реєстрації АДГСУ полковник Олександр Жданенко.

Валентина ЛАЗАРЧУК,
фото Валерія ОЛІЙНИКА

На сьогодні на адміністративному кордоні, що розділяє материкову частину України з її півостровом, функціонує 7 контрольних пунктів в'їзду/виїзду (3 для автомобільного сполучення, 4 – для залізничного). Під час несення служби на даній ділянці українські прикордонники керуються відповідними законодавчими актами, а саме: Законами України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України», «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». Саме у цих законах чітко визначено, за якими документами ті чи інші категорії громадян можуть перетинати адмінкордон. Окрім того, вся необхідна інформація щодо порядку перетину держрубежу розміщена на офіційному сайті Держприкордонслужби та регулярно роз'яснюється представниками Служби через ЗМІ.

Окремо Олександр Жданенко звернув увагу на іноземців, які потрапили до АР Крим через закриті пункти пропуску. Посилаючись на закон про тимчасово окуповану територію, таких осіб прикордонники не пропускають на материкову частину країни. Більше того, вкотре було наголошено, що будь-які документи, видані так званою «владою Криму» не є дійсними і, відповідно, не дають жодних підстав

для законного перетинання адмінкордону. Для прикладу, якщо людина зібралася потрапити на материкову частину України автомобілем, що має кримську реєстрацію, то її подорож завершиться ще на адміністративному кордоні. Про такі випадки прикордонники повідомляють органи МВС для відповідного реагування.

Олександр Анатолійович також прозвітував про результати діяльності «зелених кашкетів» на згаданій ділянці кордону. 9 місяців тому було виставлено пункти контролю між Кримом і материковою частиною України. За цей період прикордонники затримали 12 осіб, причетних до сепаратистської діяльності, яких передали до СБУ. Крім того, за цей час стражі кордону виявили 717 недійсних паспортних документів. Під час оглядової роботи українськими правоохоронцями було припинено 36 спроб протиправного переміщення заборонених предметів і речовин, серед таких – 5 одиниць зброї, майже 1 000 одиниць боеприпасів, близько 1,5 кг наркотичних речовин і майже 140 кг психотропних речовин та прекурсорів. З цього робимо висновок, що дана ділянка є доволі активною з точки зору незаконного переміщення заборонених предметів і осіб, які мають стосунок до сепаратистської діяльності. Проте правоохоронці докладають усіх зусиль, аби подібні спроби припинити.

Після окупації Кримського півострова задля зміцнення безпеки держави прикордонним відомством було дещо «оновлено» контрольні процедури на адмінкордоні. Так, деякі інновації привносять певний дисконформ для самих громадян України. Зокрема, мова йде про пред'явлення підтверджуючих документів з місця роботи тими громадянами, котрі прописані в Криму, але працюють на материковій частині України. Проте такі

кроки обумовлені боротьбою із правопорушниками, котрі намагаються потрапити до України для подальшої підривної діяльності та вживаються лише тоді, коли правоохоронці мають сумніви щодо достовірності мети поїздки особи.

Олександр Жданенко також повідомив, що реагуючи на звернення й скарги громадян, у прикордонному відомстві вживаються заходи щодо виявлення та боротьби із правопорушеннями, скоєними прикордонниками на адмінкордоні. Так, з квітня поточного року проведено 196 службових розслідувань, 14 керівників відділів прикордонної служби усунено від керівництва підрозділами, 5 військовослужбовців – звільнено, 84 особи – понижено в посадах, до дисциплінарної відповідальності притягнуто 260 охоронців рубежу. Також за результатами проведення службових розслідувань шість повідомлень направлено до військових прокуратур і в одному випадку внесено дані до єдиного реєстру досудових розслідувань. Від здійснення прикордонного контролю усунено 24 прикордонники. Потрібно зазначити, що Державна прикордонна служба і надалі активно протидіятиме будь-яким зловживанням персоналу як на ділянці адміністративного кордону з тимчасово окупованою АР Крим, так і на інших напрямках.

Під час прес-конференції Олександр Жданенко наголосив, що громадяни у разі неправомірних дій з боку українських прикордонників можуть повідомляти про такі випадки на телефон служби «Довіра» (044) 527-63-63.

ГАРЯЧІ БУДНІ

Півмільйона за пазухою

Значну кількість валюти у 74-річної громадянки Росії виявили співробітники Держприкордонслужби спільно з працівниками митниці на Харківщині. Під час перевірки документів у пасажирів, які прямували потягом «Київ – Адлер» через пункт пропуску «Куп'янськ», оглядова група правоохоронців виявила звичайну пасажирку з незвичайним багажем. З'ясувалося, що у подорож до Росії жінка взяла чималу суму грошей та приховала їх у підкладці куртки. Всього жінка спакувала в одяг понад 46 тисяч доларів США та понад півмільйона російських рублів. Кошти було вилучено та передано на митницю.

Людмила ТКАЧЕНКО

«Втікачка» з Віргінських островів

Прикордонники Одеського загону Морської охорони запобігли незаконному вивозу з території України яхти «Dolce Catherine» під прапором Віргінських Островів, яка перебувала на причалі в Одесі. Командир судна, громадянин Румунії, отримав дозвіл на перебазування яхти з причалу до Одеського морського порту в межах дозволеної двомильної зони. Однак під час руху плавзасобу прикордонники помітили, що судно різко змінило курс та направилось у відкрите море. На перехоплення «втікачки» вирушив прикордонний катер, який наздогнав та повернув яхту до причалу. У ході з'ясування обставин правопорушення встановлено, що «Dolce Catherine» є речовим доказом у рамках кримінальної справи, а командир корабля мав за мету покинути межі України. У зв'язку з цим прийнято рішення про заборону виходу яхти «Dolce Catherine» з місця стоянки (причалу).

Олександр ЯКОВЕНКО

Завернутий квартет

У Міжнародному аеропорту «Бориспіль» прикордонники Окремого контрольно-пропускного пункту «Київ» під час паспортного контролю пасажирів, які прибули зі Стамбула, виявили 4 підіблені документи. «Ксивами» намагалися скористатися четверо сирійців. Двоє з них мали підіблені паспорти громадян Фінляндії, один – Німеччини та один – Сирії. Із Туреччини через Україну пасажирів мали намір потрапити до Німеччини. Після пояснення походження фальшивок і складання на порушників адмінпротоколів горе-пасажирам довелося повернутися зворотним рейсом до країни вильоту.

Ігор ПЛЕТЕНЬ

ПИЛЬНІСТЬ

Рятують прикордонники

Нещодавно прикордонники Одеського загону Морської охорони врятували шістьох рибалок, яких на човні відносило в море, а кількома днями раніше витягли з морської безодні сімнадцятирічну дівчину.

Олександр ЯКОВЕНКО

Офіцер завжди залишається офіцером... Цей постулат вкотре на практиці засвідчив командир прикордонного корабля капітан III рангу Ярослав Грабовський. По обіді недільного дня, відпочиваючи з родиною на пляжі «Лузанівка», око офіцера «зачепилося» за білий човен, який вітром відносило у море, а люди на ньому розмахували руками. Бувалий морський вовк відразу ж оцінив ситуацію: напевно, виникли проблеми, люди потерпають і явно намагаються привернути до себе увагу. Отож Ярослав, не зволікаючи, зв'язався з оперативним черговим Одеського загону Морської охорони та повідомив про ситуацію.

Уже за кілька хвилин екіпаж чергового катера прикордонників висунувся на виявлення човна. Старший мічман Олег Циганок, який керував екіпажем, розумів: оскільки море «розхвилювалося» до 2 балів, а північно-східний вітер дуже швидко відносить човен у море, діяти треба якомога швидше. Тому швидкісний катер «UMS-1000» стрімголов почав розсікати бурхливі хвилі.

Завдяки чітким, зваженим і професійним діям морських прикордонників вже за 15 хвилин екіпаж виявив плавзасіб, на борту якого потерпало шестеро людей.

Збираючись на морську риболовлю, чоловіки не планували далеко відходити від берега, цілком поклавшись на якір та двигун – про весла навіть і гадки не

було. Коли ж сильним вітром човен зірвало з якоря, а двигун, на біду, зламався зрозуміли, що небачно погарячкували, але було вже пізно. А тут ще й мобільний зв'язок почав зникати. Залишалося кликатися на допомогу, не покладаючись на засоби зв'язку.

Переконавшись, що з людьми все гаразд, моряки-прикордонники перевірили документи та провели огляд плавзасобу: рятування – справа благородна, проте охорона кордону – понад усе! Документи – в порядку, порушень законодавства – не виявлено. І за чверть години некерований човен відбуксували до причалу, з якого

він і вийшов на невдачу риболовлю.

На березі, з неймовірною радістю відчувши твердь землі, врятовані широ дякували прикордонникам і висловили захоплення оперативністю, технікою й чудовим маневруванням стражів морських рубежів. Прощаючись, рибалки запевнили, що відтепер у море без весел ні за що не виходитимуть. Добре, що люди це усвідомили на практиці. Погано те, що нехтують елементарними правилами безпеки на морі.

До речі, тиждень тому прикордонники цього ж загону врятували сімнадцятирічну дівчину, яка впала з Розвідного мосту поблизу Затоки. Того разу прикордонники діяли так само миттєво й злагоджено. Буквально за кілька хвилин після падіння вони виявили потерпілу, підняли її на борт і, оскільки пульс не відчувався й дівчина не дихала, відразу ж на палубі почали надавати першу допомогу. Діставшись берега, екіпаж прикордонного катера передав врятовану лікарям. На жаль, непритомною, але живою. Наразі дівчина перебуває на лікуванні у Білгород-Дністровській районній лікарні.

Орієнтир для волонтера

Сьогодні у полум'ї війни народжується Герой нашого часу – боєць АТО. А поряд із цим безстрашним солдатом вириває ще одна постать. Часто він не називає свого імені, проте саме його внесок у справу захисту Вітчизни важко переоцінити. Це український Волонтер. Саме завдяки йому наші вояки більш захищені від куль сучасним екіпіруванням, нагодовані українським салом, а холодної ночі їх зігрівають подаровані благодійниками печі. В одну мить волонтерський рух в Україні переріс із поодиноких благодійних пожертвувань у загальнонаціональний рух. Тож цілком логічним стало створення у прикордонному відомстві Робочої групи із взаємодії з волонтерами та волонтерськими організаціями. Чим займається новостворений підрозділ розповідає його керівник – начальник управління по роботі з персоналом Департаменту кадрового забезпечення та роботи з персоналом АДПСУ генерал-майор Артур Король.

Спілкувалася
Валентина ЛАЗАРЧУК

– Товаришу генерале, розкажіть, будь ласка, у якому форматі працюватиме Робоча група?

– До створеного підрозділу входять фахівці різного рівня – від фінансистів і юристів до працівників управління по роботі з персоналом, матеріально-технічного забезпечення та медиків. Завдання наше доволі просте – на рівні регіональних управлінь та прикордонних загонів організувати співпрацю з волонтерами, які сьогодні трудяться у різних формах – починаючи з повноцінних волонтерських організацій і закінчуючи поодинокими небайдужими громадянами. Перш за все, ми повинні певним чином систематизувати цю роботу. Ну, і, звичайно, забезпечуватимемо зворотній зв'язок. Волонтер має знати, що його допомога буде використана за призначенням і за потребою. Також не менш важливо максимально активізувати роботу командирів з благодійниками на місцях, адже хто краще них знає, що потрібно прикордонникам на тій чи іншій ділянці. І, безумовно, важливо вести облік і контроль, аби не допустити фактів зловживання благодійними внесками.

Узагалі «волонтерська машина» швидша в дії, адже не має тендерних процедур і не переймається вивченням цінних пропозицій, на що у відомства, звичайно, йде певний час. А в умовах, коли ведуться бойові дії, кожна хвилина на вагу золота. Тому зараз настільки важливо правильно скоординувати їхню роботу.

– Як збирається налагоджувати зв'язок із волонтерами?

– На офіційному сайті Держприкордонслужби ми плануємо розмістити, а потім оновлювати інформацію про те, в чому є першочергова потреба в зоні АТО або ж у підрозділах, котрі згодом відправляться на передову. Часто буває, що люди привозять речі, які на фронті зовсім не потрібні. Тому важливо налагоджувати зв'язок із волонтерами, аби вони не витрачали сили і фінанси марно. Тож наша місія полягатиме в тому, аби стати своєрідним координатором для волонтера. До того ж усі контакти відповідальних за цю роботу осіб безпосередньо на місцях будуть у вільному доступі для громадян, котрі бажають допомогти нашим військовослужбовцям. Крім того,

буде розміщуватися інформація про ті волонтерські організації, з якими вже налагоджено зв'язок. Хто захоче, зможе звертатися туди. Зазначу, що в кожному загоні з прикордонниками співпрацює на даний час близько 10 місцевих благодійних організацій чи окремих альотруїстів.

– Тобто, просто відвідавши офіційну сторінку нашого відомства в мережі Інтернет кожен бажачий зможе побачити, чого наразі потребує український прикордонник?

– Абсолютно правильно. Більше того, небадужі громадяни матимуть змогу дізнатися, на якій саме ділянці кордону потрібні ті чи інші речі. Приміром, у Луганському загоні не вистачає 20 бронежилетів і 30 спальних мішків (взято за приклад – Авт.). Контактні особи даного підрозділу та номери їхніх телефонів прикріплюються до цієї заявки. Якщо вона виконується, ми оновлюємо інформацію, розмішуючи при цьому відповідний фотозвіт, аби волонтер міг пересвідчитися, що луганські прикордонники дійсно отримали 20 бронежилетів і 30 спальних мішків.

– Отримане майно далі підлягає обліку?

– Так, якщо воно підпадає під облік. Зрозуміло, що засоби гігієни – серветки, зубні щітки чи пінки для бриття ніхто обліковувати не буде, але вони вкрай потрібні через значний дефіцит у місцевих магазинах. Тому такі речі просто роздаються бійцям.

Причому немає ніякої різниці в тому, чи надходить допомога від фізичної особи чи організації. Окремі громадяни, як правило, підтримують прикордонників натуральною про-

дукцією. В такому разі ми комісійно складаємо акт прийому, так само як і у випадку з організацією волонтерів. На підставі цього документа обліковуємо отриману продукцію. Після чого через склади відправляємо допомогу в підрозділи, де вона необхідна. На що б хотілося звернути увагу, то це на чеки, де вказано вартість та місце придбання продукції. Бажано, щоб волонтери їх нам теж вручали.

– Для чого такі формальності?

– В основному це стосується продуктів харчування. Зрозумійте, сьогодні ми не можемо бути впевненими в тому, хто нам принесе їжу. А якщо це сепаратист? Тоді існує висока вірогідність, що після вживання таких «гостинців» український солдат може не жити. На щастя, подібних прецедентів у нас не було. Але не можна піддавати ризику життя наших бійців. Це звичайний запобіжний захід. Тож хочеться, щоб благодійники поставилися до такої «формальності» з розумінням.

– Часто на місцях волонтери запитують у командирів, що

потрібно доставити прикордонникам, на що ті запевняють: військовослужбовці забезпечені всім на 100%. Хоча практика показує зовсім іншу картину. Як бути з такою проблемою?

– Особисто я не чув, щоб хтось із командирів відмовлявся від запропонованої волонтерами допомоги. В сьогоднішніх умовах прикордонникам, які перебувають у зоні АТО, завжди чогось не вистачає.

– Артуре Станіславовичу, чи керуєтесь Ви якимись критеріями відбору волонтерських організацій, з якими плануєте співпрацювати? Адже трапляються випадки, коли під виглядом «благодійної допомоги» дехто просто банально намагається нажитися.

– Звичайно, від таких неприємних ситуацій ніхто не застрахований. Але ж ми живемо в епоху «Гугл знає все». Тож за просто можна промоніторити, що собою представляє така організація, почитати відгуки, ознайомитися з її діяльністю. Я взагалі вважаю, що волонтерський рух – це поклик душі. Хто дійсно хоче допомогти армії, той це зробить. А в інших випадках життя саме розставить все на свої місця.

– Ми можемо зараз «у цифрах» підсумувати благодійну допомогу, що надійшла прикордонникам за весь цей час?

– Звичайно, статистика ведеться. Але в умовах, коли майно військовослужбовцям пере-

– Частіше за все зібрану допомогу волонтери самі й доставляють у зону бойових дій. Чи супроводжують їх прикордонники на небезпечних напрямках?

– Зазвичай волонтери заздалегідь попереджають про свій візит. Відповідно їх уже чекатимуть. Як правило, вони не приїжджають безпосередньо до зони зіткнень. Тому їхньому життю нічого не повинно загрозувати. Щоправда, бувають і виключення, коли благодійники самі виявляють бажання відвідати наших вояків безпосередньо на передовій. Тоді ми, звичайно, їх супроводжуємо.

– Українські прикордонники, виходячи з доповідей на всіх рівнях, до зими готові. Та чи означає це, що жодних проблем у наших солдатів не буде? Можливо, це якраз той випадок, коли волонтерів варто попросити про конкретну допомогу?

– Відповідно до визначених норм, дійсно, наші військовослужбовці зимовою формою одягу повністю забезпечені. Але... Я в таких випадках прошу людей поставити себе на місце солдата, який зараз перебуває в зоні АТО. Буквально за місяці його бушлат, так само як і форма, знищується через інтенсивне використання. Тож додатковий змінний комплект обмундирування в будь-якому випадку не буде зайвим. Те ж саме стосується і термобілизни. Дуже пригодяться наразі рукавиці та доволі зручне взуття – утеплені резинові чоботи. В таку погоду вони просто незамінні. Пральні машинки? Потрібні. Телевізори? Теж. Радіоприймачі, книги. Нашим хлопцям там не вистачає духовної їжі. Ви собі не уявляєте, наскільки гнітить інформаційний вакуум. Солдати, якщо звісно є така можливість, просто хочуть почитати якусь літературу. Українську, звичайно.

– Благодійна допомога буває різною. Хтось приносить їжу, хтось одяг, а хтось просто передає щирі дитячі малюнки. А ось такий аспект, як надання психологічної допомоги тим, хто побував у зоні АТО, входиме в межі діяльності Робочої групи?

– Так, звичайно, мова йде про так звану кризову психологію. Сьогодні ми активно практикуємо залучення психологів, які на волонтерських засадах пропонують свої послуги для тих військовослужбовців, які повернулися із зони АТО, щоб не допустити у них посттравматичних станів. Адже війна у будь-якому разі накладає свій відбиток на психіку людини.

– Як Держприкордонслужба планує віддячити небадужим громадянам, які підтримують наших вояків?

– Безперечно, таких людей потрібно заохочувати. Звісно, мова йтиме і про медалі, і про листи подяки, грамоти або дипломи, особливо на місцях. Ми намагатимемося не оминати увагою, якщо не всіх (самі розумієте, відшукати бабусю, яка колись принесла відро яблук на блокпост буде складно), то хоча б тих, хто допомагав найактивніше. Щоправда, в багатьох випадках волонтери не хочуть, щоб називали їхні імена і просто від душі допомагають хто чим може. ■

Цілитель механічних сердець

Як часто ми замислюємося про те, чи є серед нас справжні герої. А тим більше сьогодні, у нелегкий час захисту територіальної цілісності нашої держави. І які риси їм притаманні? Скромність, порядність, мужність. Звичайно, так. А ще – високий професіоналізм і відданість своїй Батьківщині.

Роман ПАВЛЕНКО

Саме таким є герой нашої розповіді з трохи незвичним прізвищем, що має наголос на першому складі, – дільничний інспектор прикордонної служби ВПС «Верховина Бистра» Чопського прикордонного загону старший сержант Іван Чума. 8 вересня нинішнього року Президент України за особисту мужність і героїзм, проявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності країни нагородив його орденом «За мужність» III ступеня.

Родом Іван із Закарпаття. Проживає у рідному селі Верховина Бистра, де знаходиться відділ прикордонної служби з однойменною назвою. Тут, у підрозділі «зелених кашкетів», сільський юнак знайшов своє життєве покликання – уже п'ять років він несе службу з охорони державного кордону. Вихований у селянській родині, де передусім шанується працелюбність, Іван, ставши прикордонником, завжди сумлінно виконував свої службові обов'язки і, на перший погляд, нічим особливим не вирізнявся серед дільничних інспекторів «Верховини Бистра». Хіба що досконалим знанням автомобільної техніки. Переїнявши зацікавленість до «залізних коней» від батька, який, до речі, працює водієм у їхньому прикордонному підрозділі, молодший Чума на слух міг точно не лише визначити «хворобу» того чи іншого вузла авто, а й власними руками його «вилікувати».

Тож коли до відправлення прикордонників Чопського загону на «гарячий» Схід країни залишалася всього одна доба, старшому сержанту Івану Чумі, запропонували сісти за кермо командно-штабної машини (КШМ) ГАЗ-66. Двадцятирічний дільничний інспектор, не роздумуючи, відразу ж дав згоду. Кому ж як не йому, молодому, не

обтяженому сімейними клопатами, бути в зоні АТО, де палає справжня війна.

Здійснивши марш у складі колони прикордонників із ЗхРУ, до якої увійшли ще чотири КШМ, одна майстерня техобслуговування і авто супроводу, у третій декаді червня закарпатські зв'язківці прибули на східний кордон. Екіпаж командно-штабної машини від Чопського загону розташувався у пункті пропуску «Маринівка».

– Ми відразу стали облаштовувати фортифікаційні споруди мішками з піском і ґрунтом, прикрили від обстрілу найуразливіші місця машини, – розповідає старший сержант, згадуючи про перші дні свого перебування у зоні АТО.

Президент України Петро Порошенко вручає старшому сержанту Івану Чумі державну нагороду.

Їхній розрахунок повинен був забезпечувати надійний зв'язок зі штабом АТО, прикордонними нарядами, а також підрозділами Збройних Сил України й Національної гвардії. На Івана Чуму як водія покладалися обов'язки з ремонту свого автомобіля, техніки зв'язку, заряджання та обслуговування акумуляторних батарей тощо. І все це робилося, що називається на совість, навіть незважаючи на те, що будь-якої хвилини він міг опинитися під несподіваним шквальним вогнем бойовиків.

Із 22 червня по 12 липня обстріл «Маринівки» вівся, з невеличкими перервами, постійно. Міни та снаряди розривалися то праворуч, то ліворуч від пункту пропуску. Можливо, це був психологічний тиск на ще необстріляних новоприбульців, або ж вчилися стріляти «неуки» – про це могли тільки гадати Іван та його бойові побратими. Коли ж сепаратистам вдалося захопити населений пункт Маринівка, над розташуванням закарпатських прикордонників пронісся вогняний смерч. Спалахнула техніка, Іван самотужки намагався погасити полум'я. Проте зрозумівши що це йому не під силу, кинувся займати оборону. Не встиг однією ногою вступити в окоп, як за спиною пролунав сильний вибух –

від прямого попадання міни їхня КШМка, палаючи, злетіла у повітря, а з нею й службова документація та особисті речі вояків.

Після цього прикордонники трималися ще 12 діб – далі чекати не було сенсу. Крім того, один із двох БТРів мотоманевреної групи прикордонників-лучан, задіяних в обороні разом з чопськими «зеленими кашкетами», було також знищено. А це ще більше ускладнювало відступ. Прорив спробували здійснити у напрямку блокпоста, розташованого поблизу населеного пункту Григорівка.

Проте потрапили у заболочену місцевість і, зазнавши артобстрілу сепаратистів, вирішили повернутися до «Маринівки».

У лісі наші хлопці наткнулися на покинутий ГАЗ-66 медичної служби. Він і став запорукою успіху під час другої спроби прориву.

– Командир мотоманевреної групи Луцького загону доручив мені відремонтувати знайдену «шишигу», – розповідає Іван Чума. – Моїм напарником став водій БТРа Олексій. З настанням темряви ми вирушили до автомобіля. Половину ночі витратили, щоб привести його у справність: частково ремонтували двигун і підвіску, систему електроживлення, очищали вісі від малопомітних інженерних перешкод. Заводили вручну, оскільки АКБ була непридатною.

Близько четвертої ранку вкрай знесилені фізично механіки повернулися до своїх уже на ГАЗ-66. Завантажили у кунг боєприпаси, майно та воду і вдруге вирушили в бік Григорівки. Іван Чума їхав направляючим колоною, до якої увійшли три УАЗи, одна Нива, ГАЗ-53, а тили прикривав мукачівський БТР-70 із одним справним двигуном. Болота, у які втрапили під час першої спроби, подолали за допомогою лебідки знайденої та відремонтованої «нової» маши-

прикордонному посту «Василівка», який у першу ж ніч був обстріляний сепаратистами з гранатометів. Семеро прикордонників загинуло, більше десятка зазнало поранень, переважно персонал даного підрозділу.

Протягом трьох діб довелося старшому сержанту Івану Чумі розбирати завали й охороняти місце дислокації підрозділу. За цей час йому вдалося повернути до життя другий двигун багатостраждального мукачівського БТРа. Згодом їх направили до прикордонного поста «Победа», а ще за кілька днів – до Маріуполя.

11 серпня закарпатські «зелені кашкети» прибули до рідного загону, в Чоп. Тут Івана окрім рідних і близьких з нетерпінням чекав найкращий друг – інспектор прикордонної служби ВПС «Верховина Бистра», сержант Руслан Шояк. «Івана знаю близько 20 років. Ми знайомі ще з раннього дитинства. Разом пішли до школи, навчалися в одному класі. Після її закінчення вступили до Закарпатської філії Київського славістичного університету – рік навчалися на стаціонарі, ще чотири – заочно. Зараз служимо в одному підрозділі. Ми з Іваном, як рідні брати: крім навчання та служби разом виступали на спортивних змаганнях, у нас спільні захоплення – риболовля та збирання грибів. І на весіллі у мене

Усе, що залишилося від Іванової КШМки

ни. Згодом вона взяла на буксир один із УАЗів, що зламався. Близько 20 кілометрів довелося подолати бійцям до блокпоста, але вони залишилися у пам'яті прикордонних побратимів на все життя. Вийшли вони з оточення без втрат.

Від блокпоста колона вирушила у супроводі армійського «Уралу». Весь персонал угруповання, який відступив з «Маринівки», розмістили на трьох прикордонних постах з місцями дислокації у населених пунктах Василівка, Победа і Кузнецово-Михайлівка. Івана залишили на

він був старшим свідком. Іван – найкращий друг», – з неприхованою радістю каже Руслан.

Надзвичайно цінують Івана Чуму й керівники. Зокрема, начальник ВПС «Верховина Бистра» майор Юрій Шубін запевняє: «З такими людьми, як Іван служити не лише легко, але й приємно. Професіонал, яких пошукати ще треба, один з краєвих за фахом. Як то кажуть, людина на своєму місці. У колективі користується заслуженою повагою як у керівництва, так і у співслужбовців. Справжній бойовий товариш!».

Разом із бойовими побратимами у пункті пропуску «Маринівка»

Таврійська дилема

Сьогодні у російських соціальних мережах з-поміж інших активно мусується тема законності та доцільності передачі 1954 року Криму з РРФСР до радянської України. Мовляв, відомий волонтерист Микита Хрущов подарував Кримську область і при цьому не запитав думки населення. А чому ж він так зробив – ось тут у «аналітиків» виникають варіанти. Утім, попри всю неоднозначність постаті «дорогого Микити Сергійовича», мабуть, не варто вдаватися до конспірологічних теорій чи його особистих мотивів. Можливо, все ж таки варто згадати уроки історії та поглянути при цьому на карту.

Костянтин ПЯСЕЦЬКИЙ

Питання розумного адміністративно-територіального поділу постає перед будь-якою владою. Адже силоміць провести адміністративний кордон – безперечно можливо, але управляти потім навмання розділеним буде вкрай важко. Тому що підпорядковане населення має жити хоча б у мінімально комфортних умовах. Принаймні люди повинні мати достатню питної води та можливість прогудуватися. Наприклад, створити поселення у безводній пустелі та не завозити до нього продуктів – це чистий авантюризм. Тамешні мешканці або вимруть, або банально втечуть. А якщо все ж таки через якісь важливі причини поставити мету – утримати такий населений пункт на плаву, – тоді потрібні величезні непродуктивні витрати. І доводиться рахувати чи варта така гра свіч.

Для ясності тут слід згадати приклади, коли країни вирішили, що неспроможні утримувати на належному рівні віддалені території та, зрештою, їх продали. Це Луїзіанська купівля 1803 року, коли Наполеон Бонапарт продав Сполученим Штатам Америки французькі колоніальні володіння на Середньому Заході. Тоді 2,1 мільйона квадратних кілометрів обійшлися США у 23,2 мільйона доларів. Отримано по 7 центів за кожний гектар.

Інший яскравий випадок – продаж Російською імперією 1867 року своїх володінь все тим же Сполученим Штатам. Тоді за Аляску та цілу низку островів площею понад 1,5 мільйона квадратних кілометрів американський уряд заплатив 7,2 мільйона доларів. За гектар вийшло менше ніж 4,7 цента.

При цьому слід розуміти, що ініціаторами продажу виступали Наполеон Бонапарт та Олександр II. Чому вони майже за безцінь віддали стільки землі? Виключно із тверезого розрахунку. Адже повноцінно утримувати та захищати ці величезні заморські площі було просто не в змозі. Тому за краще отримати за проблемні простори хоч щось, аніж позбутися їх внаслідок військових захоплень.

Але повернемося до Криму. Після завоювання Кримського ханства у 70-их–80-их роках XVIII століття перед Росією

постало питання освоєння нових земель, до яких належали терени Північного Причорномор'я, Кримський півострів (Таврида), Таманський півострів і Кубань.

Тож на місті підкореного ханства указом Катерини II 1784 року створено Таврійську область. До її складу увійшли, власне, Крим, Лівобережжя у нижній течії Дніпра та землі Фанагорії (Тамані). 1796 року любитель реформ і експериментів Павло I вирішив провести «адміністративну реформу» та створив Новоросійську губернію, перейменувавши Катеринослав (нинішній Дніпропетровськ) на Новоросійськ.

Проте Новоросія проіснувала недовго. Вже за рік після вбивства Павла – 1802 року, його син Олександр I видав указ, згідно з яким утворення реформатора було «для удобнейшого ведення дел» розділено на три губернії – Миколаївську, Катеринославську та Таврійську (у межах скарсованої Таврійської області).

Утім, у такому вигляді губернія теж проіснувала недовго. Адже мати частину підконтрольної території за Керченською протокою виявилось не дуже зручно. Тому вже 1820 року Тмураканський (Фанагорійський) повіт з'єднано із Кубанню. Адже вирішення питань губернського масштабу потребувало доступного сполучення. А протока між Чорним і Азовським морем, хоча й не є надто широкою (від 4,5 кілометра), але її подолання напряму залежить від погодних умов.

Далі ніхто із самодержців ділити губернію для зручності не став. І своє існування вона остаточно припинила лише 1921 року.

Тоді, як і нині, Кримський півострів мав передусім військово-значення як база Чорноморського флоту, але прогудувати себе, насамперед через нестачу води у степовій частині, повноцінно не міг. Внаслідок еміграції більшої частки кримськотатарського населення до культурно ближчої їм Туреччини, звичні до господарської діяльності у місцевих умовах трудові маси значно зменшилися. Натомість, із розвитком флоту та держструктур частка населення, яке не брало участі у виробництві, зростає.

Таким чином у єдиний комплекс було зав'язано продовольчі потужності та стратегічно важливу військово-морську базу. На підтвердження цієї тези можна

навести дані з виробництва зернових культур. Так, наприкінці 1880-их років материкові (Дніпровський, Мелітопольський та Бердянський) повіти давали майже 47 відсотків озимої та близько 97 відсотків ярової пшениці, понад 93 відсотки жита та без малого 74 відсотки ячменю від загальних урожаїв губернії. 60 відсотків вирощеного хліба могло йти на продаж, і не тільки на внутрішній.

Так до семи головних портів губернії 1899 року прийшло 541 судно з 4 438 тисячами пудів товару. А відправлено звітти за цей же період було 36 754 тисяч пудів. Тобто, губернський експорт (переважно хліб) перевищував імпорт більш ніж у 8 разів. І недаремно імператор Олександр II, який, напевно, про ці цифри знав, категорично заборонив проект будівництва прообразу Північно-Кримського каналу. Адже материкові повіти губернії сповна перекривали природні труднощі землеробства в Криму. А вкладати кошти у гігантську меліоративну споруду – це здалося самодержцю безглуздом.

На материк тримали 78,6 відсотка робочих таврійських коней, 70 відсотків великої рогатої худоби та понад 90 відсотків губернських свиней. Тож і забезпечення м'ясом теж переважно покладалося на материк.

Звісно, виходячи із завдань, різні місцевості губернії заселялися представниками різних народів. Адже за ханських часів причорноморські степи були практично безлюдними. А після підкорення стало необхідним ці родючі площі чорнозему засвоювати. При цьому цілком природно було надавати орні наділи переселенцям, здатим їх вправно обробляти. Саме тому на лівому березі Дніпра оселилася переважна більшість українців. Їхня частка у північних повітах складала 1897 року 62,4 відсотка. А загалом по губернії цей показник становив 42,2. Натомість великоросів-росіян (за мовою) у губернії було 27,9 відсотка. Але більшість із них проживала в Криму, де україномовні були в меншості.

Окрім представників цих двох народів, звісно, було ще 13,6 відсотка кримських татарів, 5,4 відсотка німців, 3,8 відсотка євреїв, а також – 2,8 – болгар та 1,2 – греків.

При цьому слід пам'ятати, що Російська імперія не мала

національних утворень, окрім Царства Польського та Великого князівства Фінляндського. Водночас СРСР створювався саме як об'єднання національних республік. Тому міжреспубліканські кордони прокладалися виходячи з національної належності жителів регіонів. Тож, користуючись таким принципом, таврійські землі було розділено між радянською Україною та РРФСР.

Та все ж гідрологічна ситуація в Криму від нового поділу ніяк не змінилася. І тепер для забезпечення півострова Росії доводилося або залежати від керченських хвиль, або возити товари навкруги Азовського моря, або долати нехай і чисто формальний, але міжреспубліканський бар'єр. Звісно, при цьому керівництво УРСР аж ніяк не прагнуло вирішувати сусідські проблеми інакше як за вказівкою із Москви.

Та й не мав до війни Крим пріоритету у розвитку. Висловлюючись сучасною мовою, тоді у тренді був підйом промисловості, передумов до якого (покладів корисних копалин, трудових ресурсів, зручної транспортної розв'язки) на півострові не було. Тому цілком достатнім був розвиток місць базування флоту та авіації. Та в деякій мірі – курортів. І для цього прогресу того, що спрямовувала сюди Москва, цілком вистачало.

Ситуація докорінно змінилася після війни, коли необхідно було відновлювати порушене господарство на тлі величезних збитків і колосального браку ресурсів. А в Криму проблеми посилювалися тим, що після депортації кримських татарів і втрат від запеклих боїв тут елементарно бракувало людей.

Переселити їх із іншої союзної республіки України було недоцільно хоча б тому, що її територією двічі пройшла війна. Українська промисловість лежала в руїнах, працівників відчужено поменшало, а завдання з виробництва сільгосппродукції на плодоносних землях теж ніхто не скасував. Тому довелось російському керівництву вишукувати власні людські резерви у регіонах, куди не дійшла війна. Зрозуміло, що ці трудові ресурси були мало пристосовані до специфічної праці в Криму. Тобто на старі географічно-транспортні та гідрологічні складнощі наклалися нові, через що регіон почав відверто відставати від інших країв і областей. І виправити такий стан

справ навіть сталінському режиму було не під силу.

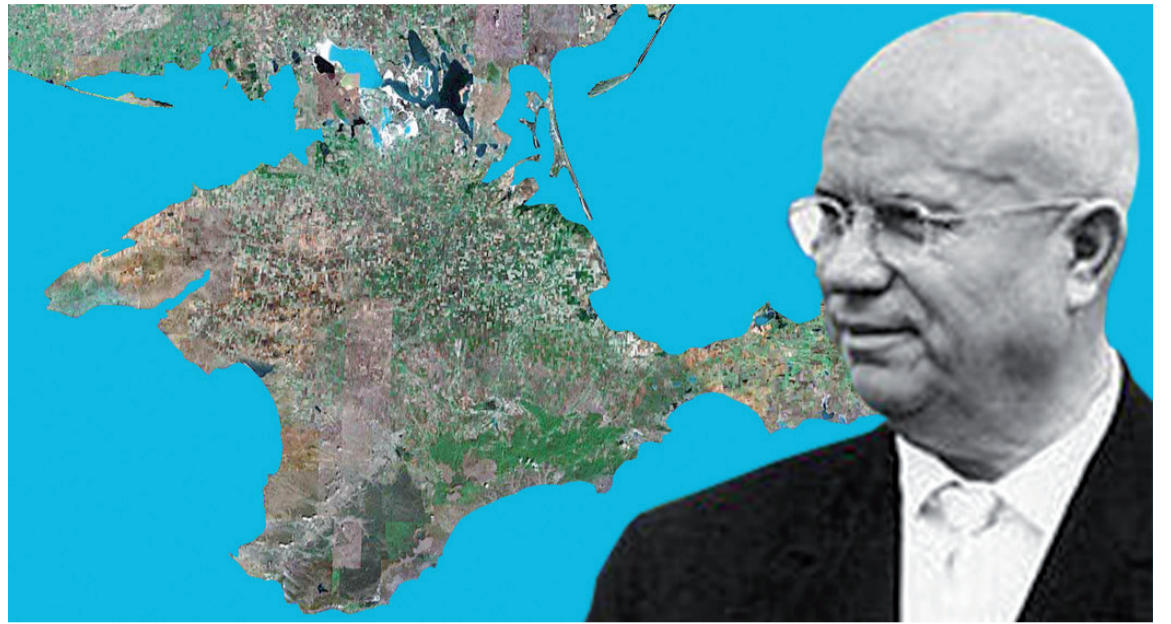
Тож, передавши Кримську область до складу УРСР, Хрущов лише відновив її економічний зв'язок із землями Херсонщини та Запоріжжя. І саме звідти із часом до кримського степу прийшли електрика та дніпровська вода. Саме Україна взяла на себе питання розбудови курортної інфраструктури, будівництво житла та доріг. Та й промисловість у Криму з'явилася теж завдяки Україні.

Звісно, керуючись здоровим глуздом, інакше Микита Сергійович тоді вчинити й не міг. Не міг, наприклад, відновити Таврійську губернію у РРФСР, тому що для цього довелось б забрати частину території у національної республіки, яка теж економічно пов'язана з іншими прилеглими землями. Не по-ленінськи виходило це. Не міг він також побудувати міст через Керченську протоку, бо вже знав що це неможливо.

Звичайно, він міг би відродити під іншим ім'ям у рамках радянської України Таврійську губернію, але керувати такою адміністративно-територіальною одиницею було б доволі складно. І це було прораховано наперед. Адже саме після передачі Криму Україні від нього до Херсонської області відійшли селища на півночі Арабатської стрілки – Генічеська гірка, Шапливцево та Стрілкове. Позаяк до райцентру – Джанкою – звідти понад 100 кілометрів, а Генічеськ – він зовсім поряд. Хоча геологічно Арабатська стрілка таки належить саме до Криму.

Сьогодні Крим знову відірано від колишніх таврійських теренів. І знову на часі питання постачання продовольства, доступу транспорту та подачі води. На Керченській поромній переправі попри всі залучені потужності – класичний колапс. Влітку – зірваний курортний сезон. Нині понад тисячу вантажівок чекають, коли вшухне шторм. А взимку – чатуватимуть коли зійде крига.

Розмови про диво-міст – маячня. Цей монстр має містити три поверхи: для газу, води й електрики, для залізничного сполучення та для автомобілів. І це при тому, що у протоці доволі складні ґрунти, сильні течії та, зрештою, опори мосту повинні щовесни витримувати тиск величезної маси криги. ■

НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Андрій ГЕРАСИМКІВ

НЕДОГЛЕДЛИ

Нині всі західні експерти напередки заявляють, що сьогоднішня гібридна війна в Україні та напружена ситуація на сході Європи є нічим іншим, як наслідками недооцінки провідними геополітичними гравцями живучості імперських амбіцій Кремля, від яких, до речі, не мала намірів відмовлятися жодна політична сила в Росії впродовж усієї її історії. Утім, після розвалу Радянського Союзу в Брюсселі, Лондоні, Берліні та Вашингтоні свято вірили, буцімто Москва вже не становить і ніколи не становитиме загрози цивілізованому світу. Більше того, за Росією було збережено місце СРСР в Раді Безпеки ООН, до неї ставилися як до наддержави і демонстративно включили її у «Велику вісімку». Захід навіть наполіг на передачі їй всієї ядерної зброї, розміщеної на території інших радянських республік.

Про безпеку з боку реваншистської Росії постійно говорили лише східні члени ЄС і НАТО — Польща, Румунія, Болгарія та країни Балтії. Західні ж європейці цією загрозою чомусь легковажили і навіть насміхалися над своїми новими партнерами. Не змінили цих пацифічних настроїв навіть кібератаки Росії проти Естонії 2007 року та анексія Москвою Південної Осетії й Абхазії 2008 року. По суті, це були такі собі розвідки боєм, на які Кремль так і не отримав достойної відповіді. Розцінивши це як слабкість ЄС, США та НАТО, «собирабель земель русских» Володимир Путін почав холоднокровно втілювати свій план реанімації Радянського Союзу. 2008 року ми дізналися про право Росії на створення зон власних «привілейованих інтересів». У лютому 2010 року було проголошено нову військову доктрину, а в лютому 2013 року — нову зовнішньополітичну доктрину РФ. У ній виразно заявлено, що наш північний сусід залишає за собою право захищати російське населення навіть за межами власної території.

І лише окупація Криму стала тим холодним душем, який пробудив НАТО. У квітні Альянс призупинив усю практичну співпрацю з Росією, але водночас дав ясно зрозуміти, що не піде на військове втручання в Україні, яка не є членом блоку.

Зокрема, у вересні Президент США Барак Обама сказав у інтерв'ю телеканалу CBS, що вважає агресію РФ, спрямовану тільки проти України. Водночас, попри численні прогнози аналітиків щодо імовірності розвитку схожих подій на території країн-членів НАТО, Обама не бачить такої загрози. За словами американського президента, країни члени Альянсу можуть бути певні, що атака на них означатиме оголошення війни проти всіх членів НАТО, в тому числі й проти США, як і зафіксовано в ст. 5 Договору про утворення НАТО. Він також зазначив, що вірить у можливість досягати політичних домовленостей про зміну курсу Росії.

НАДІЇ НА АЛЬЯНС

Утім, навіть після початку гібридної війни на Донбасі ЄС та США схоже знову наступають на ті ж граблі, що й у Грузії. Гучних запевнень крайньої стурбованості, демонстрацій солідарності, символічних оголошень про допомогу Києву — не бракує, але Захід усе ж робить ставку не економічні санкції. Лише країни Східної Європи, які ще дуже добре пам'ятають «братські» обійми Росії, вимагають реального захисту з боку НАТО. Якомога більше військ Альянсу і якомога ближче до східних кордонів — приблизно так можна описати їхню нинішню позицію.

«Якщо Росія успішно реалізує план із дестабілізації України та затримає процес її модернізації, то це створить загрозу для політичного порядку у цілій Європі. Це буде заохоченням для злих сил у Росії для продовження політики агресії, примусового приєднання (територій), що в короткостроковій перспективі може призвести, щонайменше, до відновлення довготривалого періоду холодної війни», — зазначав у травні Президент Польщі Броніслав Коморовський.

Президент Румунії Траян Бесеску нещодавно сказав, що з раціональної точки зору прямої загрози для його країни начебто немає, проте «необхідно підготуватися й до ірраціональної». З огляду на ескалацію конфлікту на Сході України він закликав ЄС та НАТО забезпечити українську армію зброєю. За його словами, часи «меморандумів про взаєморозуміння та захисних шоломів» лише послаблюють нову політику у прагненні зупинити Росію. «Сьогодні на черзі Україна, завтра зачепити може будь-кого», — наголосив румунський президент.

А ось колишній міністр закордонних справ Болгарії Соломон Пасі взагалі висловив переконання у необхідності встановити атомну зброю країн НАТО на східних кордонах Альянсу. «Завдяки своїй відлякуючій дії атомна зброя вже запобігла Третій світовій війні у ХХ сторіччі. Це було б політично виваженим рішенням задля стабілізації ситуації», — сказав пан Пасі.

УЕЛЬСЬКІ РІШЕННЯ В ДІЇ

Надзвичайно великі сподівання східноєвропейські країни поклали на саміт НАТО в Уельсі (4–5 вересня), де мали розглянути питання про розірвання Основоположного акту НАТО — Росія, підписаного 1997 року. Згідно з цим документом Альянс зобов'язується не розмішувати війська уздовж російських кордонів на постійній основі. Проте дана ініціатива (передусім зусиллями Німеччини) була відхилена. Натомість для того, щоб заспокоїти членів блоку, що межують з Росією, було створено сили швидкого реагування у кількості 4 тис. військовослужбовців, які перебуватимуть у постійній боеготовності, а також обіцяно попереднє розміщення припасів і техніки в країнах Східної Європи, щоб у випадку кризи вони могли отримати підкріплення протягом декількох днів.

НАТО:
успіхом
очевидне

Стосунки між Росією та НАТО ніколи не були простими, а зараз вони взагалі перебувають на найнижчому рівні з часів закінчення «холодної війни». На фоні анексії Криму, війни на Донбасі та постійних провокацій Росії на кордонах країн Альянсу страх перед «російським ведмедем» накрав усю Східну Європу. Це змусило натівських генералів не лише суттєво переглянути графік військових навчань блоку, але й відкрито заговорити про готовність до застосування військової сили, якщо з'явиться така потреба.

«Це один із безглузких компромісів, запропонованих політиками, які не знають, що робити», — написала після саміту британська «The Independent», підкреслюючи, що «Про Путіна не можна сказати, що він поважає міжнародні угоди. НАТО пора поставитися до цієї кризи всерйоз, дати Польщі й Прибалтиці захист, про який вони просили, і продемонструвати, що Альянс готовий не тільки говорити про західні демократичні цінності». А про критику, яка лунала зі шпальт провідних європейських ЗМІ на адресу Берліна і його стриманої політики стосовно Москви, взагалі годі й казати.

Однак, після саміту НАТО значно активізувало свої військові навчання, демонструючи тим самим готовність захищати членів Альянсу у випадку військової агресії з боку Російської Федерації.

Так, з 1 по 10 вересня у Латвії пройшли військові навчання НАТО «Вірний спис П», в яких взяли участь понад 2000 військовослужбовців з 10 країн. Учасники маневрів зосередилися на виконанні повітряно-десантних і десантно-штурмових завдань. Зокрема, 3 вересня натівські десантники провели нічну операцію на радіолокаційних об'єктах у західній Польщі, а також «зруйнували» інфраструктуру противника, важливу для підготовки взяття аеродромів у Латвії та Литві. А 5 вересня майже 500 парашутистів зі США, Канади та Італії зійшли на борт літаків у Рамштайні в Німеччині та десантувалися на авіабазі Лієлварде (Латвія). Сили НАТО швидко очистили аеродром від ППО та наземних сил противника. Водночас приблизно 160 парашутистів союзних сил провели аналогічну десантну операцію, скинувши парашутистів і важку техніку, щоб захопити другорядні цілі в Литві.

Із 24 вересня по 3 жовтня на півночі Польщі пройшли масштабні навчання НАТО під назвою «Анаконда». Участь

у них взяли 12,5 тисячі солдатів і офіцерів з Польщі, Естонії, Великої Британії, Канади, Литви, Нідерландів, Чехії, Угорщини та США, майже 2 тисячі транспортних засобів, 42 літаки і 17 військових кораблів. У маневрах натівці вчилися координувати свої зусилля так, щоб відбити напад агресора, який за вигаданим сценарієм хоче встановити контроль над частиною польської території, а також відпрацюували швидку передислокацію військ в екстремому випадку.

Згодом були навчання «Благородне виправдання» у Середземному морі. Протягом 13–26 жовтня 20 військових кораблів, кілька підводних човнів і військові літаки НАТО симулювали удари із застосуванням звичайних видів зброї. Водночас певна кількість бомбардувальників В-52, які зокрема здатні нести ядерну зброю, здійснили два польоти великої дальності.

А днями в Литві почалися широкомасштабні міжнародні навчання «Залізний меч — 2014», в яких задіяно понад 300 одиниць військової техніки різного призначення і 2,5 тисячі військових з дев'яти країн НАТО. Перед військовослужбовцями поставлено мету: відпрацювати узгодженість і готовність проводити спільні операції в різних нестандартних ситуаціях. Крім цього, солдати будуть навчені проводити спільні наступальні, оборонні та стабілізаційні дії.

РОСІЯ БРЯЦАЄ ЗБРОЄЮ

Зрозуміло, що усі ці навчання — демонстрація Кремлю консолідації сил НАТО перед загрозою неадекватного сусіда. Втім, Росія, здається, навпаки свідомо йде на загострення ситуації в регіоні. Зокрема, Міноборони РФ вже з початку анексії Криму плановірно нарощує свої сили на півострові. Так, ще у липні командувач ЧФ Олександр Вітко обмовився про посилення кримського військового угруповання новими кораблями, комплексами берегової оборони та бойовими літаками. А зараз взагалі мова вже йде про розміщення ракетних комплексів «Іскандер», авіаполку Ту-22М3 і тактичної ядерної зброї.

За кілька місяців у Калінінградській області росіяни планують відкрити нові військові комплекси, які можуть бути використані під час військових дій на суші, на морі, а також у повітрі. Фінські дослідні судна регулярно зазнають перешкод у роботі зі сторони російських кораблів. Доволі дивною була ситуація з пошуками на Балтиці за 50 км від Стокгольма невідомої субмарини. Тоді ВМС Швеції зафіксували сигнал про допомогу російською мовою на частоті, що використовується російським ВМФ в екстремних ситуаціях. І хоча за більш ніж тиждень пошуків жодного підводного човна так і не було виявлено, більшість експертів сходяться на причетності до цього Росії.

Проте найбільшого провокації поблизу повітряних кордонів ЄС. Лише протягом 28–29 жовтня система оборони НАТО виявила і попередила рух чотирьох груп російських бойових літаків над Балтійським, Північним і Чорним морями, а також Атлантичним океаном. Зокрема, 29 жовтня норвезькі винишувачі перехопили чотири стратегічних бомбардувальники Ту-95МС і чотири літаки-заправники Іл-78. Між іншим, Ту-95МС може бути платформою для запуску стратегічної авіаційної крилатої ракети з ядерною боеголовкою Х-55 з дальністю польоту 1600 миль. А вже 1 листопада Королівські військово-повітряні сили Великої Британії перехопили такий же російський бомбардувальник, що наближався до узбережжя Туманного Альбіону.

На переконання деяких експертів Альянсу, не виключено, що бомбардувальники Ту-95МС направлялися до конкретних точок пуску ядерних ракет, і таким чином Кремль збирає дані про швидкість реакції НАТО в разі нападу.

Під час нещодавнього виступу в Брюсселі Генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг заявив: «НАТО не хоче конфронтації з Росією. І ніхто не хоче нової Холодної війни через 25 років з дня падіння Берлінської стіни. Але ми не можемо йти на компроміс у принципах, на яких будуються наш Альянс і безпека Європи та Північної Америки. Я в цьому твердо переконаний». Водночас, зазначивши, що дії Росії в Україні є серйозною проблемою для євроатлантичної безпеки, новий генсек Альянсу наголосив: «Ми повинні бути готовими вдатися до військової сили в разі необхідності».

Так чи інакше, західні ЗМІ вже нині серйозно ставлять під сумнів дієвість Північноатлантичного блоку.

«А що буде, якщо Путін вирішить «протестувати» в Балтії статтю 5 (за цим пунктом збройний напад на одну або кілька країн-членів Альянсу вважається нападом на всіх і кожна з країн-членів зобов'язана надати збройну допомогу стороні, яка зазнала нападу — Авт.) чи то шляхом прихованої інтервенції, чи то шляхом повітряно-наземної операції? Помирятися за Таллінн? Відпрацюувати ядерний удар для Риги? Ці питання — не з галузі наукових дискусій. І це не обговорення пацифістських груп. Ці питання ставляться самими членами НАТО».

«Deutsche Welle» 6 вересня 2014 року ■

ПРО ПРИСВОЄННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗВАНЬ

від 30 жовтня 2014 року №944-ос по Південному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України
підполковник
 майору **КОСТРУБИ Тарасу Володимировичу**
 майору **МАРЧЕНКУ Максиму Сергійовичу**
 по Східному регіональному управлінню Державної прикордонної служби України
підполковник
 майору **КУДРИКУ Олександрю Костянтиновичу**
 по Окремому відділу власної безпеки Державної прикордонної служби України
підполковник
 майору **БОЯРЧУКУ Леоніду Михайловичу**

31 жовтня 2014 року №950-ос по Адміністрації ДПСУ
полковник
 підполковнику **БОНДИКУ Геннадію Леонідовичу**
 по 130 головному центру зв'язку, автоматизації та захисту інформації ДПСУ
підполковник
 майору **ПАРХОМЧУКУ Олександрю Олександровичу**
 03 листопада 2014 року №955-ос по Східному РУ ДПСУ
підполковник
 майору **ЛИТВИНЮКУ Володимирю Миколайовичу**
 майору **ШЕРЕМЕТІ Юлію Зіноновичу**
 Управління кадрів АДПСУ

HI-TECH

Перше «розумне» судно

Найвисокотехнологічніший у світі круїзний лайнер «Quantum of the Seas», який іноді називають першим «розумним судном», прибув у англійський порт Саутгемптона, звідки він має вирушити в першу подорож до Нью-Йорка.

Сергій ПОЛІЩУК

Довжина судна, оснащеного за останнім словом техніки, складає 347,1 м, ширина – 49,5 м. Лайнер має 18 палуб, в тому числі 16 пасажирських, і здатний перевезти 4900 осіб при максимальній завантаженості.

Серед атракціонів для пасажирів тут є автодром, симулятор для серфінгу і симу-

лятор вільного падіння, оглядова капсула «Полярна зірка», яка може піднімати одночасно 14 осіб на висоту близько ста метрів, та єдиний у світі робот-бармен, який може приготувати найунікальніший коктейль з інгредієнтів, вказаних вами. На борту судна також є басейни, спортзали, казино, ресторани, магазини та інші подібні заклади. А каюти, що не мають ілюмінаторів, оснащені віртуальними балконами – велетенськими моніторами від підлоги до стелі.

РОБОТА З МОЛОДДЮ

Прикордонникам від школярів

З огляду на складне суспільно-політичне становище в нашій державі та зовнішні виклики питання героїко-патріотичного виховання дітей нині актуальне як ніколи. Саме молодь із проукраїнським світобаченням є основою формування нації майбутнього. І надзвичайно приємно, що такої юні сьогодні абсолютна більшість.

Ярослава МЕЛЬНИК

Так, вихованці шкіл №42 і №45 міста Лева активно долучаються до допомоги прикордонникам Львівського прикордонного загону. І хоча їхні домівки знаходяться далеко від обпаленого війною Донбасу, учні щиро вдячні охоронцям рубежу. Кажуть, що вояки захищають їх, а тому найменше, що можуть зробити, це – допомогти прикордонникам матеріально і підтримати духовно. Відтак учні шкіл активно організовують заходи для збору благодійної допомоги. Зокрема, нещодавно львівські дітлахи передали «зеленим кашкетам» теплий одяг і білизну, зимове взуття, ковдри, засоби особистої гігієни, продукти харчування та багато іншого. Були серед дарунків і листи, малюнки та браслети, зроблені руками малечі.

У свою чергу прикордонники – учасники АТО відвідали ці школи, аби щиро

подякувати дітлахам за благодійність. Бійці розповіли учням про бойові дії та героїзм оборонців рубежу, а також запевнили, що з такою підтримкою їм не страшний жоден ворог.

Також Львівський прикордонний загін відвідали діти з технічного лицю Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут». Столичні ліцеїсти мали можливість відвідати музей прикордонного загону, поспілкуватися з військовослужбовцями, які брали участь у АТО і нині бережуть західні кордони Вітчизни.

Сьогодні пишеться чергова сторінка історії Державної прикордонної служби України, яка залежатиме від юного покоління патріотів. Це – наша надія та майбутнє суверенної України. Підтримати юнь, створити умови для її всебічного розвитку, виховати гідних громадян – святий обов'язок усіх нас, дорослих.

МИТЬ РОЗРЯДКИ

Сидять дві блондинки в кімнаті. Одна іншій говорить:
 — Хочеш, фокус покажу?
 — Давай!
 — Бачиш, світло горить?
 — Ну, бачу!
 Перша підходить до вимикача, вимикає світло і говорить:
 — А де воно зараз?
 — Не знаю!
 Перша йде до холодильника, відкриває двері:
 — Ось воно!
 * * *
 — Чого немає в жіночій сумці?
 — Місяць!..
 * * *
 Почувши мої бажання, рибка зробила вигляд, що здохла.

* * *
 — Ти бачив? Та дівчина мені посміхнулася!
 — Пфффф, я коли тебе вперше побачив, то місяць ржав!
 * * *
 — Куме, позичте грошей.
 — У кого?
 * * *
 — Петрику, ти знову кидав у дядька Мишка цеглою.
 — Мамо, я більше не буду.
 — А йому більше і не треба.
 * * *
 Лист батька студенту:
 «Висилаю тобі, як ти просив, п'ятдесят гривень. Тільки запам'ятай, синку, що «п'ятдесят» пишеться з одним нулем, а не з двома».

ПРО ЖИТТЯ ДЕРЖАВНОГО РУБЕЖУ
 компетентно, яскраво, цікаво всім
 читайте у газеті «Прикордонник України» та журналі «Кордон», передплата на які не закінчується ніколи
Передплатний індекс:
 газети – 61023, журналу – 43736

ВЕСЕЛИМ ОЛІВЦЕМ

Засновник:
 Адміністрація Державної прикордонної служби України
 Видається з липня 1943 року

ПРИКОРДОННИК УКРАЇНИ
 Свідоцтво про реєстрацію: КВ № 8071 (28.10.2003 р.)
 Передплатний індекс: **61023**

Відповідальний секретар
Андрій ГЕРАСИМІВ
 Черговий по номеру
Андрій КУЧЕРОВ

Тижневик надруковано у друкарні ТОВ «Мега-Поліграф»
 Адреса: м. Київ, вул. М. Вовчка, 12/14. Тел.: 581-68-15
 Замовлення: 38267
 Наклад: 4850 прим.
 З питань розміщення реклами на шпальтах газети звертатися у відділ реклами та договірної роботи Інформагентства Держприкордонслужби України за тел.: (044) 566-43-30

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних назв та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації – рекламодавець. Редакція не листується з читачами. Редакція може не поділяти точку зору автора. Рукописи не повертаються і не рецензуються. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. При використанні наших публікацій посилання на газету обов'язкове.

Наша адреса:
 02099, м. Київ, вул. Ялтинська, 11
 Тел./факс:
 566-43-30 (багатоканальний)
 239-85-73, 239-85-77
 E-mail: redactor@pvu.gov.ua
 kordo@ukr.net